

aan de leden van de gemeenteraad

IBAN NL02BNGH0285007076
KvK 09215649

Datum 31 januari 2024
Onderwerp Voortgang tariefonderzoek zorgproducten Wmo en Jeugd

Beste leden van de gemeenteraad, voorzitter,

Met deze brief willen wij u informeren over het tarievenonderzoek dat is uitgevoerd voor de ambulante Wmo en Jeugdzorg en de verwachte effecten hiervan voor onze begroting. Tevens informeren wij u over de voortgang van de nieuwe inkoop Verblijf Jeugd.

De aanleiding voor het onderzoek naar de kosten van ambulante zorgproducten is het gevolg van de grote loonstijgingen in de sector de afgelopen drie jaar. Deze hebben tot gevolg gehad dat onze contractuele afspraken met betrekking tot de indexering deze stijging onvoldoende hebben gedekt. Voor een gezonde financiële verhouding mag het verschil tussen loonstijging en indexering in de branche (direct personele component is circa 70% van de kosten) niet meer dan 1.5 tot 2% bedragen.

Indexering en CAO ontwikkeling

De afgelopen vierjaar is dat verschil in onze regio ieder jaar groter geweest, tot meer dan het dubbele toe.

Index regio versus stijging lonen CAO%

jaar	2021	2022	2023	2024
index	2.9	5.68	10.4	16.99
GGZ	5.3	7.3	10.3	17.98
Jeugd	6	9.39	12	20.63
GHZ	6.74	9.5	12.16	20.77

De negatieve uitkomst hiervan is cumulatief. Met name in de jeugdbranche is het verschil groot.

	100+ CAO Jeugd	100+index	verschil
2021	106	103,1	-2,90
2022	115,95	108,95	-7,00

Uw brief van
nvt
Verzenddatum van deze brief
06-02-2024

Uw kenmerk
nvt
Ons kenmerk

Behandeld door
J.G. (Joan) de Graaff
(026) 33 48 511
j.de.graaff@renkum.nl

Bijlage
-

2023	129,86	120,34	-8,66
2024	156,65	140,79	-15.56

Aanbieders van zorg hebben de regio aangegeven dat de tarieven te laag zijn en dat zij in de problemen zijn dan wel dreigen te komen. Ook een vergelijking met andere regio's laat zien dat de tarieven onderaan de markt zitten.

Algemene Maatregel van Bestuur reële tarieven

Dat betekent dat wij mogelijk niet voldoen aan het vereiste van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) inzake de plicht tot het bieden van reële tarieven. De AMvB houdt in dat gemeenten/regio's moeten kunnen onderbouwen en uitleggen hoe tarieven zijn opgebouwd, hoe deze tarieven kostendekkend worden geacht te zijn voor de gemiddelde aanbieder en hoe meermaals afstemming met de markt heeft plaatsgevonden.

Voor de Wmo geldt dit al en voor de Jeugd zal eenzelfde AMvB binnenkort van kracht worden. Ongeacht deze AMvB's is het zaak om reële tarieven te hanteren, omdat anders aanbieders zich terugtrekken of omvallen waardoor wij onze wettelijke taken niet meer kunnen uitvoeren. Daarom is regionaal besloten om een onafhankelijk tarievenonderzoek te laten uitvoeren.

Tarief onderzoek & kritische toets

Op 7 juli 2023 heeft de Bestuurscommissie Inkoop Zorg van de Module Inkoop van de MGR besloten tot de uitvoering van een onderzoek. Hiertoe is opdracht verleend aan Transitiepartners, een onafhankelijke partij met brede ervaring op het gebied van tarievenonderzoek. De basis voor het onderzoek betreft de huidige producten- en zorgvormstructuur zoals deze in 2020 is ingekocht. Op 15 december 2023 is het adviesrapport over Ambulant Jeugd en Wmo aangeboden.

Besluitvorming vindt pas plaats nadat de regio nog een kritische toets heeft uitgevoerd op de geadviseerde tarieven. Daaruit volgt een uiteindelijk advies. Bij deze kritische toets kijken wij naar hoe de gehanteerde parameters zijn ingevuld en op welke plek deze in de berekening van uurtarieven zijn geplaatst, zodat de opbouw passend is bij de producten. De parameters zelf zijn landelijk identiek. De verwachting bij deze toets is dat de nu geadviseerde tarieven enigszins naar beneden kunnen worden bijgesteld. Bestuurlijke bespreking van het eind adviesrapport is gepland op 8 maart 2024 in de Bestuurscommissie Inkoop Zorg, waar aansluitend advisering over de tarieven richting het Algemeen Bestuur van de MGR plaatsvindt.

Mitigerende interventies

Hoe dan ook verwachten wij, zoals u uit de staatjes hierboven kunt aflezen, een groot effect op de tarieven. Gelet op de verwachte impact, kijken de gemeenten in de regio gezamenlijk ook naar andere mogelijkheden om financiële effecten van hogere uitgaven te reduceren. Zo werken wij samen aan onder andere een sterke lokale toegang, mede in het kader van de hervormingsagenda jeugd, en het verkorten van zorgtrajecten in afstemming met aanbieders. Daarnaast verwachten wij nog een AMvB inzake de reikwijdte van de jeugdzorgplicht. Naar verwachting zal deze smaller worden (minder maatwerk). Dat betekent wel dat we andere (collectieve) voorzieningen moeten (door)ontwikkelen gericht op gezond leven en bestaanszekerheid zodat er minder vraag naar individuele maatvoorzieningen is.

Onderwerp

Datum

Ons kenmerk

Pagina

2 van 4

Landelijke ontwikkelingen

Naast de effecten vanuit de tarievenonderzoeken hebben we vanaf 2024 ook te maken met de invoering van door het Rijk en VNG overeengekomen landelijke tarieven voor jeugdbescherming en jeugdreclassering in het kader van de caseloadverlaging voor deze dienstverlening. Bij gelijkblijvend gebruik leidt dit eveneens tot hogere lasten dan voorzien, omdat deze tariefwijziging slechts voor een deel (50/50) structureel gecompenseerd wordt door een hogere uitkering vanuit het Gemeentefonds. Het college blijft zich, verenigd in de 7 Gelderse Jeugdzorgregio's in Gelderland -actief inzetten om (via de VNG) te pleiten voor passende financiering vanuit het Rijk.

Aanbesteding Verblijf Jeugd

Met verblijf wordt (tijdelijke) uithuisplaatsing bedoeld. Dit kan zijn op uiteenlopende plekken passend bij de problematiek, gezinssituatie en doelen en varieert van logeren, plaatsing in een pleeggezin of plaatsing in een gezinshuis tot plaatsing op een terreinvoorziening.

De contracten verblijf lopen finaal (er is geen verlenging mogelijk) af op 1 juli 2024. Verblijf jeugd wordt daarom in februari van dit jaar opnieuw aanbesteed zodat wij met ingang van juli nieuwe contracten hebben. We gaan dan regionaal van een Europese aanbesteding naar een semi-openhouse aanbesteding. Dat biedt het voordeel dat we flexibeler kunnen inspelen op wat wij nodig hebben als regio (volume en kwaliteit).

Ook voor verblijf zijn de tarieven onderzocht. Hierop heeft een kritische toets plaatsgevonden aan de hand waarvan de tarieven voor de aanbesteding worden gepubliceerd conform het aanbestedingsrecht. De bevindingen van de kritische toets op tarieven verblijf nemen we ook mee naar de kritische toets op ambulante zorg. Grosso modo worden we geconfronteerd van een toename in kosten op tarieven verblijf variërend van circa 0.5-4.2% (logeren – verblijf terrein zwaar).

Een deel van de producten verblijf, de Essentiële Functies verblijf (voornamelijk verblijf terrein), zijn momenteel ook in bovenregionaal proces voor bovenregionale aanbesteding. Indien alle 56 Gelderse gemeenten uiteindelijk hiermee instemmen volgt de aanbesteding hiervan. De nieuwe contracten die hieruit voortkomen gelden op zijn vroegst vanaf januari 2025. De bovenregionale contracten treden dan in de plaats van onze regionale contracten op de Essentiële Functies.

Ravijnjaar 2026 (financiële onzekerheid)

Deze ontwikkelingen zijn voor gemeenten die zich niet alleen in de financiële klem bevinden die het rijk hen heeft opgelegd maar ook vanuit de grootste onzekerheid hun begrotingen moeten opstellen allerminst wenselijk. We krijgen meer taken en worden hiervoor onvoldoende of niet financieel gecompenseerd. Vooraf aan het onderzoek is immers al duidelijk dat de tarieven niet lager zullen worden. Dat kan een voor gemeenten nadelige uitkomst echter niet in de weg staan. Met andere woorden, als gemeente hebben wij niet de keuze om op grond van financiële argumenten ten nadele van aanbieders af te wijken van het bieden van reële tarieven voor geleverde diensten.

Het financiële effect van alle veranderingen op gebied van tarieven kunnen wij u niet voorrekenen. Er zijn op de korte en lange termijn teveel onzekerheden om hier een reële poging toe te doen. Iedere berekening veronderstelt dan een bepaalde richting, spiegelt een niet bestaande zekerheid en dat kunnen wij u niet bieden. Wij verwachten dat de financiële impact groot is.

Vervolg

We voorzien voornamelijk geen substantiële aanvullende bijdragen vanuit het Rijk. Dit zorgt ervoor dat er extra druk komt te staan op het proces om voor de komende jaren tot een passende en sluitende begroting te komen. De financiële effecten delen wij (voor zover mogelijk) in ieder geval met u in de Voor- en Najaarsnota 2024 en nemen we mee in het proces naar de begroting 2025.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM
de secretaris,

de burgemeester,

M.J.J. (Marcel) Wagener

A.M.J. (Agnes) Schaap